

Ld2 64/PK/10092024

Katowice, 5 września 2024 r.

Szanowny Pan

Jakub Jaworowski

Minister Aktywów Państwowych

Z uwagi na zgłaszane przez gminy członkowskie Śląskiego Związku Gmin i Powiatów trudności w realizacji zadań ustawowych związanych z utrzymaniem oświetlenia ulicznego, wynikające z problematycznej struktury własnościowej urządzeń oświetlenia ulicznego, zwracam się do Pana Ministra o rozważenie poniżej opisanych postulatów. Ich wdrożenie pozwoliłoby skoordynować działania w zakresie utrzymania i zarządzania infrastrukturą oświetlenia ulicznego, a w dalszej perspektywie przyczyniłoby się do poprawy bezpieczeństwa i estetyki przestrzeni publicznych.

1. Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne do zadań własnych gmin należy planowanie i finansowanie oświetlenia ulic, placów i większości dróg znajdujących się na terenie gminy, mimo że w większości przypadków nie są one właścicielem urządzeń oświetlenia ulicznego. W niektórych przypadkach, na wniosek gminy realizującej inwestycję drogową obejmującą budowę lub modernizację oświetlenia, TAURON Nowe Technologie S.A., właściciel większości infrastruktury oświetleniowej na terenie województwa śląskiego, wyraża zgodę na sprzedaż części punktów świetlnych, umożliwiając w ten sposób przeprowadzenie danej inwestycji. Jednak jest to możliwe na niewystarczającą z punktu widzenia samorządów skalę. W związku z tym postulujemy wprowadzenie takich przepisów, które zobowiązywałyby właściciela oświetlenia do odpłatnego przekazania części urządzeń, które są niezbędne do realizacji inwestycji. Należy mieć na uwadze fakt, że odkup takiego majątku wiąże się niemal w każdym przypadku z koniecznością poniesienia nakładów na jego modernizację, gdyż zwykle jest on przestarzały, często stanowi wręcz zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców.

2. Część samorządów, w szczególności większe miasta, posiadają odpowiedni potencjał finansowy, organizacyjny i kadrowy niezbędny do zarządzania całością oświetlenia ulicznego znajdującego się na terenie danej jednostki. Z uwagi na to, że to gmina jest zobowiązana ustawowo do organizacji życia publicznego na swoim terenie, przejęcie oświetlenia miałoby pozytywny wpływ na sposób zarządzania przestrzenią publiczną. Samorzady członkowskie Związku, podobnie jak wiele gmin z terenu całej Polski, od lat apelują o rozwiązanie konfliktów własnościowych w tym obszarze. Gminy z terenu województwa śląskiego nieustannie zgłaszają liczne problemy we współpracy z właścicielem oświetlenia, a są to m.in.: niewystarczające tempo modernizacji urządzeń, przestarzałych i zniszczonych, konieczność korzystania z usług konserwacji oświetlenia świadczonych

przez spółkę po wygórowanych cenach czy brak rzetelnie przeprowadzonej inwentaryzacji majątku spółki, która powinna stanowić podstawę wszelkich rozliczeń kosztów ponoszonych przez samorządy. Ponadto przejęcie oświetlenia ułatwiłoby pozyskiwanie środków zewnętrznych na modernizację wystuzonego, nieefektywnego energetycznie sprzętu. Realizacja programu „Rozświetlamy Polskę” obnażyła słabości obecnej struktury własnościowej, gdyż część samorządów nie skorzystała ze wsparcia właśnie z obawy przed potencjalnymi zarzutami o niegospodarność i naruszenie dyscypliny finansów publicznych w przypadku, gdy modernizowane miałyby być urządzenia należące do spółki oświetleniowej, a nie do gminy.

Należy przy tym zastrzec, że w przypadku mniejszych gmin rozwiązanie, w którym inny podmiot jest właścicielem urządzeń, jest często optymalne, co nie oznacza, że niepozbawione wad związanych z koniecznością sprawowania stałego nadzoru nad właściwym wykonaniem umowy dotyczącej utrzymania oświetlenia ulicznego w gminie.

3. Proszę także o rozważenie uchwalenia przepisów regulujących wykup przez gminy po preferencyjnych stawkach infrastruktury oświetlenia ulicznego od spółek Skarbu Państwa, które są właścicielami oświetlenia na terenie tych gmin. Jeśli Ministerstwo Aktywów Państwowych prowadzi obecnie jakiegokolwiek prace w tym zakresie lub też planuje pochylić się nad ww. przepisami w najbliższym czasie, będziemy zobowiązani za informację.

Uprzejmie proszę o odniesienie się do powyższych propozycji, które mają na celu poprawę warunków realizacji przez gminy zadań własnych z zakresu oświetlenia ulicznego. Informuję również Pana Ministra, że Śląski Związek Gmin i Powiatów jest największą regionalną organizacją samorządową w kraju, skupia obecnie 158 jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa śląskiego, w tym wszystkie 19 miast na prawach powiatu. W ramach Związku od 2017 r., głównie z powodu licznych trudności w realizacji obowiązku gmin dotyczących zapewnienia oświetlenia ulicznego, wynikających ze struktury właścicielskiej majątku oświetleniowego, funkcjonuje Zespół zadaniowy ds. oświetlenia. Skupia on specjalistów odpowiedzialnych za oświetlenie uliczne na obszarze swoich jednostek, którzy w trakcie regularnych spotkań omawiają najpilniejsze kwestie związane z tym obszarem funkcjonowania samorządu.

W przypadku jakichkolwiek pytań do dyspozycji Współpracowników Pana Ministra pozostaje Dyrektor biura Związku, p. Witold Magryś, tel. 32 251 10 21, adres e-mail: dyrektor@silesia.org.pl. Za sprawy szczegółowe odpowiada natomiast p. Agata Motyl, st. specjalista ds. gospodarowania energią w samorządach, tel. 32 251 10 21, 32 609 03 62, adres e-mail: amotyl@silesia.org.pl.

Z wyrazami szacunku

Piotr Kuczera
Przewodniczący Związku